

ÕPPEKAVA

MISSIOON

**OLLA AVATUD JA LAPSEKESKNE, EELKOOLIEALISTELE
LASTELE FÜÜSILISI, VAIMSEID JA SOTSIAALSEID
ARENGUVÕIMALUSI PAKKUV ASUTUS.**

VISIOON

**KOOSTÖÖS PEREDEGA KUJUNDAME LASTES VALMISOLEKUT
TOIMETULEKUKS TÄNAPÄEVA KIIRESTI ARENEVAS
ÜHISKONNAS.**

Sisukord

EESSÕNA.....	3
1. AJALOOST.....	4
2. LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA.....	5
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA SISU.....	6
3.1. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.....	7
3.1.1. 1-2 aastased	7
3.1.2. 2-3 aastased	8
3.1.3. 3-4 aastased	9
3.1.4. 4-5 aastased	10
3.1.5. 5-6 aastased	11
3.1.6. 6-7 aastased	12
4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS.....	14
5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	16
6. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE.....	17
6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus.....	17
7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	18
8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	19

EESSÕNA

Eesti Vabariigi Haridusseaduses on öeldud, et alusharidus omandatakse põhiliselt kodus ning selle eest vastutavad vanemad või neid asendavad isikud. Perekondlikku kasvatust toetab ja täiendab lasteaed.

Lastel on õigus vaimselt ja füüsiliselt tervislikule keskkonnale ja päevakavale, eneseusaldust ja vaimset erksust toetavale tegevusele ning pedagoogide igakülgsel abile ja toetusele alushariduse omandamisel.

Lasteaia põhiülesanne on lapse ealisi, soolisi, individuaalseid vajadusi ja iseärasusi arvestades:

luua võimalused ja tingimused tervikliku isiksuse kujunemiseks, kes on sotsiaalselt tundlik, vaimselt erk, ennastusaldav, kaasinimesi arvestav ja keskkonda väärtustav;

hoida ja tugevdada lapse tervist ning soodustada tema emotsionaalset, kõlblist, sotsiaalset, vaimset ja kehalist arengut.

Me töötame selle nimel, et Karksi-Nuia lasteaed oleks avatud ja hea atmosfääriga. Soovime, et lapsed ja täiskasvanud tunneksid end teretununa ja sooviksid osa võtta lasteaias toimuvast ning kogu personal tunneks end ühtse eesmärgi nimel töötava meeskonnana.

KOOLIEELSE LASTEASUTUSE JA ALUSHARIDUSE MÕISTE

- Koolieelne lasteasutus on koolieast noorematele lastele hoide ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus.
- Alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis. Alusharidus omandatakse lasteaias või kodus.

1. AJALOOST

Karksi-Nuia lasteaia tegevuse algus ulatub Eesti Vabariigi 30-ndasse aastatesse. Siis tegutses Nuia Vene Kirikumõisas suviti mängurühm, kus käisid koos eelkooliealised lapsed ja nooremad koolilapsed. 1. juunil 1945 alustas lasteaed tööd Vene Õigeusu kiriku vastas olevas koolimajas, hiljem nn. Aadu koolimajas Tartu tänaval, seejärel preestri majas. Sügisel 1947 koliti Tartu tänavale. Nuia alev kosus ja kasvas ning tekkis vajadus ka lasteaia juurdeehituse järele. See valmis 1962. aastal. 1969.a. võttis lastepäevakodu vastu juba 100 last. Peagi jäi lasteaed kitsaks ja sõimeosakond viidi üle vastvalminud elumajja Pärnu 7a.

Kõrgaegadel, kaheksakümnendate teisel poolel oli majas kuni 140 mudilast. 1991 aastani oli majas 6 rühma jagu lapsi. 11.07.1991 kinnitati Karksi-Nuia alevi saatus ja 1992.a. lasteaed reorganiseeriti 4- rühmaliseks. 1999. a. sügisel moodustub ühinemise teel Karksi vald, kus Karksi-Nuia on vallasisene linn. Seega on lasteaed Karksi Vallavalitsuse haldusalas. Viljandimaa tervisekaitsetalitus tunnistas Tartu tänaval töötava asutuse töökõlblikuks vaid tingimisi.

Alates 1. augustist 2004.a. on Karksi valla koolieelsed lasteasutused ühtse juhtimisega. Karksi-Nuia Lasteaiaga on liidetud Karksi rühmad ja Lilli päevahoiurühm. 2006. a. suvel lõpetas tegevuse Lilli päevahoiurühm.

2005.a. sügisel alustas AS Facio Karksi-Nuias uue 114 kohalise lasteaiahoone ehitamist, mis sai valmis 2006.a. septembris. Uue lasteaia avamispidu oli 2. september 2006.

Karksi-Nuia Lasteaias töötab 6 rühma.

2. LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA

Karksi-Nuia Lasteaed on Mulgi valla munitsipaalomandis olev 6-rühmaline lasteaed, mis pakub 1a ja 6k – 7 (8) aastastele lastele hoidu ja alushariduse omandamist. Lasteaed toetab lapse perekonda, soodustab lapse kasvamist ja arenemist ning arvestab tema individuaalsusega.

Lasteaia eripära tuleneb **Mulgimaa kultuurist ja loodusest.**

Lasteaia lähiümbruses on ilus ja mitmekesine loodus, mida käsitletakse ja külastatakse õppe-ja kasvatustegevuste läbiviimisel. Personal tegeleb järjepidevalt tervise edendamisega. Lastele tutvustatakse Mulgimaa rahvatraditsioone.

Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku alates 2003. aastast.

Lasteaed on liitunud MTÜ Lastekaitse Liit programmiga "Kiusamisest vaba lasteaed" alates 2013. aastast.

Meie lasteaia põhiväärtused

Austus suhtuda kaaslastesse hoolivalt ja lugupidavalt.

Julgus olla avatud ja valmis tegutsema ühise eesmärgi nimel.

Sallivus arvestada üksteisega, märgata ja toetada erisusi.

Hoolivus olla osavõtlik ja abivalmis.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA SISU

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk Karksi-Nuia Lasteaias on tagada lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

- 1) **Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel** ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jms.
- 2) **Õppe- ja kasvatustegevus** seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas. Omavahel lõimitakse õppe- ja kasvatustegevusi, valdkondi ja teemasid.
- 3) **Õppesisu** valikul lähtutakse põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.
- 4) **Pedagoogid** loovad koostöös lastevanematega lapse arengut toetava turvalise kasvukeskkonna.
- 5) **Füüsiline keskkond** pakub võimalusi iseseisvaks loovaks tegevuseks, mänguks ja on laste arengut soodustav. Selle kujundamisel arvestatakse laste vanust, huvisid, sugu.
- 6) **Rühmaruumi paigutus** võimaldab lastele üksi, väikestes gruppides ja ühist tegutsemist.
- 7) **Mängu- ja õppevahendid** on lastele kättesaadavad ja eakohased. Neid vahetatakse vastavalt temaatikale.
- 8) **Personali ja lastevanemate** poolt loodud vaimne keskkond toetab kõigi osapoolte koostööd ja laste arengut ning tervist.
- 9) **Laps** on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- 10) **Õppe- ja kasvatustegevuses** luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
 - kavandada oma tegevust, teha valikuid;
 - seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
 - kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
 - arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
 - hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
 - tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

PROJEKTÕPE

Õppetegevus toimub projektidena, mis lähtub lapse huvidest ja lähiümbrusest. Väga suur osa lapse algatusel ja mõtetel, isetegemisel ja kogemuse läbi õppimisel.

Projektitöö käigus toimub teadmiste ja kogemuste jagamine, pidev õpitu reflekteerimine ning edasise suuna valimine.

Projektõppe puhul on teema käsitlemine pikemaajaline ning süviti käsitletud teema lõpeb alati mingi lõputööga. Projekti puhul võib põhiteema hargneda alateemadeks.

Õpetus toimub mängu kaudu, kus vastavalt teemale kavandatakse periood ning läbi selle teema toimuvad erinevad tegevused.

Täiskasvanu ja laps avastavad ja mõtestavad teemat lahti üheskoos.

Teema areng ja käsitlemine ulatus oleneb laste huvist antud teema vastu.

Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse kuues valdkonnas (Lisa 1). (edaspidi *valdkond*):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika
- 6) liikumine

VALDKOND	TEGEVUS
Mina ja keskkond	Kuulamine ja kõnelemine
Keel ja kõne	Lugemine ja kirjutamine
Matemaatika	Vaatlemine ja uurimine
	Võrdlemine ja arvutamine
Kunst	Kunstitegevused
Muusika	Muusikategevused
Liikumine	Liikumistegevused

3.1. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Eeldame, et laps omandab lasteaiaperioodil neli üldoskuste valdkonda:

1. *mänguoskused* on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.
2. *tunnetus- ja õpioskused*. Tunnetusoskused on tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.
3. *sotsiaalsed oskused*. Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast, kui ka partnerit, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.
4. *enesekohased oskused*. Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

3.1.1. 1-2 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu;
- mängu algatamiseks vajab täiskasvanu abi;
- oskab kasutada mängudes erinevaid vahendeid täiskasvanu abiga;

- mängib teiste lastega erinevaid rollimänge.

Tunnetus- ja õpioskused

- hangib ümbrusest aktiivset uut infot;
- keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele;
- loob tegevuse kaudu seoseid kõnega;
- suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega;
- räägib ja saab aru sellest, mida ta tajub;
- tunneb huvi raamatute vastu ja oskab kuulata;
- sobitab erinevaid materjale ja esemeid;
- oskab asju rühmitada välimuse ja omaduse järgi.

Sotsiaalsed oskused

- oskab paluda ja tänada mõnikord meeldetuletusel;
- mõistab keeldu – ei tohi, ära tee jne.;
- matkib täiskasvanu tegevusi, millele saab tagasisidet;
- toetub võõrastega suheldes tuttavale täiskasvanule;
- tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti.

Enesekohased oskused

- teab oma eesnime;
- väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti;
- teadvustab ennast, kasutab minavormi;
- sööb ise lusikaga ja joob tassist;
- küsib wc-sse;
- püsib kuiv päevase magamise jooksul;
- oskab ennast ise riidesse panna ja lahti võtta valdavalt iseseisvalt;
- oskab vältida ohtu.

3.1.2. 2-3 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline sellele keskendumisele;
- mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid;
- tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;
- algatab erinevaid mänge ja arendab sisu täiskasvanu abiga;
- oskab kasutada mängus erinevaid vahendeid;
- kordab ja jälgendab varasemaid kogemusi ning mälu pilte lihtsas mängus.

Tunnetus- ja õpioskused

- plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel;
- plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga;
- on omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada;
- osaleb dialoogis, jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;
- rühmitab asju ja esemeid ühe mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;
- omab ettekujutust arvumõistest ja värvuste nimetustest;

- leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid, kasutab info saamiseks keelt;
- omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet.

Sotsiaalsed oskused

- saab aru, et inimestele võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;
- jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja;
- loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt;
- algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus
- täidab igapäevaelu rutiini
- jälgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jäljendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

Enesekohased oskused

- tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;
- väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;
- võib karta tundmatuid ja uusi asju;
- tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;
- tema enesekindlus on kõikuv; enesekindluse saavutamiseks vajab ta tunnustust, rutiini, reegleid.

3.1.3. 3-4 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes tuttavaid kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mängu ja arendab sisu täiskasvanu abiga;
- osaleb rolli ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;
- tahab olla edukas;
- mängukaaslastega saavutab kokkuleppe täiskasvanu abiga;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Tunnetus- ja õpioskused

- oskab osaliselt oma tegevusi planeerida ja organiseerida, tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiseta;
- plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;
- kõne toetub mälule;
- saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- liigatab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi;
- huvitub tähtedest;
- omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.

Sotsiaalsed oskused

- väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu; tähelepanu;
- püüab vahel teisi abistada ja lohutada;
- tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;
- osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, eelistab üht mängukaaslast rühmale;
- arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet;
- saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest seltskonnas ning järgib neid igapäevases suhtluses.

Enesekohased oskused

- väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- tahab olla iseseisev;
- saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;
- teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;
- seab endale mõningasi eesmärke ja täidab neid;
- saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest.

3.1.4. 4-5 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ja on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- täidab mängus erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid täiskasvanu abiga ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit;
- huvitub võitlusmängudest ja tahab olla edukas;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- mängib mitme lapsega koos.

Tunnetus- ja õpioskused

- tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kindluse saavutamiseks vajab täiskasvanu abi;
- reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga;
- tegutseb koos teistega, motiveerib tegevus eakaaslastega;
- saavutab kokkuleppeid;
- katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib;
- uudses olukorras julgeb küsida abi;
- oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- eristab rühmi ja oskab neid võrrelda;
- omab ettekujutist numbritest, tähtedest ja sümbolitest;
- omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;

- kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel lihtsamaid meeldejätmise viise;
- tegutseb rõõmsalt, tunneb huvi kõige uue vastu, esitab palju küsimusi uurib, katsetab.

Sotsiaalsed oskused

- hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
- on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;
- naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust, jagab ja vahetab;
- aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt;
- hoolib teistest, pakub oma abi;
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

Enesekohased oskused

- väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
- suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt;
- suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
- imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle;
- eelistab sootüübilisi mängu;
- oskab jälgida ohutut käitumist teiste suhtes;
- tegevuse lõppedes koristab enda järelt ja aitab teistel koristada.

3.1.5. 5-6 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumiseks;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast;
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- tuleb toime erinevate rollide täitmisega;
- matkib mängus täiskasvanute rolle;
- järgib mängureegleid ning tuleb toime mängureeglite seletamisega;
- suudab jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- osaleb ühismängudes, mis nõuavad otsustamist.

Tunnetus- ja õpioskused

- plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada;
- suudab tegevusele keskenduda vähemalt 20-30 minutiks;
- kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;
- kasutab kõnet info saamiseks ning uute teadmiste omandamiseks;
- kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;
- osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis- ruumilisest järjestusest;
- kasutab teadmisi igapäevastes, uudsetes kui ka sarnastes olukordades;
- teadvustab kordamise vajalikkust.

Sotsiaalsed oskused

- tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;
- on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;
- sõlmib sõprussuhteid teiste lastega;

- eelistab omasoolisi mängukaaslasi;
- abistab ja kiidab teisi;
- järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada;

Enesekohased oskused

- seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia;
- suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
- järgib sotsiaalset rutiini.

3.1.6. 6-7 aastased

Mänguoskused

- tunneb rõõmu mängust ning on suuteline mängule keskendumiseks;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- täidab mängides erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslasega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Tunnetus- ja õpioskused

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- mõtleb nii kaemuslik- kujunduslikult kui verbaalselt, saab kuulust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskendumiseks kuni pool tundi;
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

Sotsiaalsed oskused

- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- loob sõprussuhteid;
- saab aru oma – võõras – ühine tähendusest;
- teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- selgitab oma seisukohti.

Enesekohased oskused

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt. rõõmu, viha sobivalt väljendada;
- kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- algatab mängu ja tegevusi;
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles.

Karksi-Nuia lasteaias on kasutusel digitaalne õppe- ja kasvatustegevuse päevik infosüsteemis Stuudium.

Rühmade õppe- ja kasvatustegevused tuginevad lasteaia õppekavale. Rühmaõpetajad püstitavad rühma õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuste eesmärgid lähtuvalt lasteaia tegevuskava eesmärkidest, rühma eripärast ning eelmise õppeaasta kokkuvõttest. Õppeaasta eesmärgid ja tegevuskava kantakse Stuudiumi TERA kausta septembrikuu jooksul. Õppeaasta eesmärkide täitmise analüüs toimub maikuul.

Õpetajad planeerivad ja eesmärgistavad õppe- ja kasvatustegevused rühmas nädala/kuu lõikes kaasates lapsi. Eesmärgid püstitatakse üldoskustele (eneseteenendamine, õpi-ja tunnetusoskused, mängu- ja sotsiaalsed oskused) ning õpivaldkondadele (mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst).

Septembrikuu esimesed kaks nädalat on lastele lasteaias sisseelamise aeg ning õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel arvestatakse laste suhtlemis- ja liikumisvajaduste rahuldamisega. Nädala tegevusi ei planeerita, kuid kantakse sisse läbiviidud tegevused Stuudiumi rühmapäevikusse.

Suvekuudel toimuvad lasteaias õpitu kordamine ja kinnistamine, käsitletakse lastele huvipakkuvaid ja päevakohaseid teemasid. Enamus mängulisi tegevusi viiakse sel perioodil läbi õues, põhirõhk on laste liikumisaktiivsust toetavatel tegevustel.

Nädalakavasse planeeritakse tegevusi esitades täpsustavad eesmärgid, temaatika ja õppesisu e tegevused, arvestades lapse arengut, vanust ning laste huvi. Nädalakavad koostatakse eelneva nädala neljapäevaks kella 15-ks Stuudiumisse ja on paber kandjal rühma infostendil. Muusika- ja liikumistegevused on ajaliselt ära määratud.

Igapäevaselt kannavad mõlemad rühmaõpetajad ja muusika-liikumisõpetaja õppe- ja kasvatustegevuse päevikusse läbiviidud tegevused. Logopeed teeb sissekandeid laste kohta, kes vajavad kõneravi eraldi sisseseatud päevikusse.

Rühmade õpetajad koostavad oma rühma tegevuskava, milles on järgmised osad:

1. Rühma iseloomustus
2. Rühma nimekiri
3. Päevakava
4. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted ja korraldus (individuaalne töö)
5. Lapse arengu eeldatavad tulemused valdkonniti
6. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted
7. Erivajadusega lapse toetamise põhimõtted ja korraldus
8. Koostöö lastevanematega
9. Rühma ürituste plaan

Muusika- ja liikumisõpetuse õpetaja koostab oma valdkonna tegevuskavad, milles on järgmised osad:

1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid, põhimõtted ja korraldus
2. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted
3. Lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseti

Muusika- ja liikumistegevused planeerib, eesmärgistab, viib läbi ning analüüsib kuu lõikes muusika- ja liikumisõpetaja. Lähtuvalt ilmastikust viiakse läbi sügis- ja kevadperioodil liikumisõpetuse tegevusi võimalikult palju õues. Lasteaia muusika- ja liikumistegevuste ajaline tegevusplaan koostatakse iga õppeaasta alguses.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine

Õppeaasta lõpus koostavad rühmad oma tegevuskavade analüüsi, milles kajastub rühma tegevuse tulemuslikkus:

1. Tingimuste loomine lapse arenguks ja lapse arengu toetamine.
2. Õppe- ja kasvatustöö planeerimine.
3. Õppe- ja kasvatustöö korraldus ja –meetodid.
4. Koostöö huvigruppidega.
5. Õpetaja enesehindamine ja professionaalne areng.
6. Isiklikud põhieesmärgid.
7. Koolitusvajadus koos põhjendusega.

Direktor viib regulaarselt läbi arenguveestluseid töötajatega. Arenguveestlusele tulija täidab/ koostab eneseanalüüsi ja esitab elektrooniliselt kokkulepitud kuupäevaks direktorile (Lisa 2). Maikuu esitavad rühmaõpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja ning logopeed õppeaasta kokkuvõtte kokkulepitud vormis (Lisa 3). Kokkuvõtete põhjal koostatakse lasteaia õppeaasta tegevuse analüüs. Õppeaasta lõpus arhiveeritakse planeerimisdokumendid virtuaalselt elektroonilises internetipõhises infosüsteemis Studium.

5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Karksi- Nuia Lasteaed väärtustab iga lapse eripära ja ainulaadsust. Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isikuomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas. Sõltuvalt tekkepõhjustest ja eripärast on arenguliste erivajaduste määratlemise aluseks kuulmis- nägemis-, kõne-, keha- ja intellektipuuded, spetsiifilised arenguhäired, emotsionaalsed ja käitumishäired. Samuti kuuluvad siia alla eriandekusega (näiteks muusikaline eriandekus) lapsed, teisest kultuuri- ja keelekeskkonnast pärit lapsed ja ka erinevatel põhjustel koolipikendust saanud lapsed.

Erivajadusega lapsega tehtava **töö peaesmärk**: laps saab aluse oskustele iseseisvalt toime tulla ja elada täisväärtuslikku elu koos oma erivajadusega. Erivajadustega lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, milles osaleb kogu lapsega tegelev personal ja lapsevanemad.

Töö põhimõtted ja korraldus:

1. Erivajadusega laps võtab osa rühma ja lasteasutuse ühistest ettevõtmistest.
2. Laps õpib ja mängib koos teiste lastega.
3. Laps omandab teadmisi vastavalt arengutasemele ja arengukiirusele.

Erivajadusest on soovitatav informeerida lasteasutuse direktorit. Samuti jälgivad laste arengut lasteaias liikumis- ja muusikaõpetaja, rühmaõpetajad ja logopeed. Vastavalt lapse arengu jälgimisel saadud tulemustele teeb logopeed ja õpetajad lapsevanemale ettepaneku lapsega erispetsialistide poole pöördumiseks ja erivajaduse kindlaksmääramiseks.

Vajadusel koostavad pedagoogid koostöös logopeedi ning lapsevanematega lapsele individuaalse arenduskava vastavalt lapse erivajadusele ja arengutasemele. Leitakse võimalusi tegeleda lapsega palju individuaalselt. Vähemalt kord aastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

6. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on plaanipärane ja süsteemne tegevus. Hindamises kajastub, milline on lapse arengu hetkeseis ja kuidas liigutakse püstitatud eesmärkide poole.

Eesmärk:

- toimib varajane märkamine ja lapse arengu toetamine koostöös pere ja tugisüsteemidega (Rajaleidja, logopeed, tugiisik, psühholoog, lastekaitse)
- vajadusel on rakendatud õppimine ja õpetamine individuaalse arenduskava alusel (IAK) (Lisa 4).
- õpetajad on teadlikud lapse arengust ja oskavad toetada lapse arengulisi saavutusi (lisategevused võimekamatele ja individuaalset tegevust nõudvate lastele)

6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus

1. Lapse arengu hindamisel kasutatakse vaatlusmeetodi ja laste tööde analüüsi. Igale lapsele on sisse seatud arengumapp, kuhu koguvad õpetajad materjale lapse arengueesmärkide saavutamisel, tehes valiku lapse töödest. Kõik materjalid, mis on arengumapis, tähistatakse kuupäeva ja kirjeldusega. Lapsevanemal on alati õigus tutvuda oma lapse arengumapiga. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi.
2. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade eeldatavad õpioskused. Lapse arengu analüüsimise põhimõtteid tutvustatakse lapsevanematele sügisesel lastevanemate koosolekul.
3. Lapse arengu hindamisel teevad rühmaõpetajad koostööd muusika- ja liikumisõpetaja, logopeedi ja direktoriga.
4. Õppeaasta jooksul viivad õpetajad läbi arenguestluse lapse perega. Arenguestlusel tuginetakse arengumapile. Vesteldakse perega individuaalselt lapse arengust ning pere ootusest. Arenguestlusest tehakse kirjalik kokkuvõte, kus tuuakse välja lapse tugevad küljed ja tugevdamist vajavad küljed, analüüsitakse ja kavandatakse lapse arengut toetavad tegevused, vajadusel koostatakse IAK (Lisa 5) ja lepitakse kokku tugisüsteemide rakendamises (tugiisik, logopeed, psühholoog, jne) või leitakse võimalusi lapse tugevate külgede edasiarendamiseks koostöös perega.
5. Kooliminevate laste rühma õpetajad koostavad igale lapsele koolivalmiduskaardi 30.aprilliks (Lisa 6). Koolivalmiduskaardid esitatakse direktorile läbitöötamiseks ja printimiseks. Seejärel allkirjastavad koolivalmiduskaardi lapsevanemad ja rühmaõpetajad ning kaardid esitatakse direktorile kinnitamiseks ja dok. registrisse laadimiseks. Originaal koolikaart edastatakse lapsevanemale kooli viimiseks hiljemalt 15.maiks
6. Arenguhindamise tulemused on konfidentsiaalsed ja õpetaja on kohustatud jälgima kutseetikast tulenevaid tavaid ning isikuandmete kaitse seadust.
7. Lasteaia õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust. (RTI 2010, 41, 240- jõust. 1. 09. 2010)
8. Lasteaia lõpetamisel antakse lapsele tunnistus.

7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

- 1) Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- 2) Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes. Kaks korda aastas toimuvad lastevanemate koosolekud rühmades ja vähemalt 1 kord aastas loeng või teabepäev kõigile lastevanematele.
- 3) Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele. Lastevanemate rahulolu küsitlusi teeme 1 kord aastas, et saada tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Õppekava uuendamisel võetakse aluseks lasteaia sisehindamise tulemused.

- Karksi-Nuia lasteaia õppekava on arenev dokument;
- lasteaias tegutseb arendustöörühm, kelle eestvedamisel vaadatakse läbi õppekava puudutavad küsimused ja esitatakse muudatused heakskiitmiseks pedagoogilisele nõukogule ja lasteaia hoolekogule;
- õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid on võimalik esitada lasteaia pedagoogidel pedagoogilistel nõupidamistel ja lapsevanematel hoolekogu esindaja vahendusel hoolekogu koosolekul;
- õppekava täitmist analüüsitakse 1 kord aastas koos õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise analüüsimisega lasteaia pedagoogilises nõukogus ja hoolekogu koosolekul;
- vajalikud parandused ja muudatused viiakse sisse 1 kord aastas pedagoogilise nõupidamise otsusega

